

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการของพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไปเขตภาคใต้ที่ผ่านการรับรองคุณภาพและโรงพยาบาลที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในหอผู้ป่วยอายุรกรรมและหอผู้ป่วยศัลยกรรมของโรงพยาบาลทั่วไปเขตภาคใต้ที่ผ่านการรับรองคุณภาพ และที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำลังของการศึกษา (power of analysis) (Polit & Hungler, 1999) กำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ($\alpha = 0.05$) อำนาจการทดสอบ (power of test: $1 - \beta$) เท่ากับ 0.80
2. เปรียบเทียบกับตารางได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 174 ราย (Polit & Hungler, 1999) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่าง 180 ราย
3. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเฉพาะเจาะจง โรงพยาบาลทั่วไปในเขตภาคใต้ของประเทศไทย วิธีการเลือกตัวอย่างดังนี้

2.3.1 สํารวจกลุ่มโรงพยาบาลทั่วไปในเขตภาคใต้ที่ผ่านการรับรองคุณภาพซึ่งพบว่า มี 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลกระบี่ และ โรงพยาบาลสุโขทัย และที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพพบว่า มี 11 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลพังงา โรงพยาบาลตะกั่วป่า โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต โรงพยาบาลเกาะสมุย โรงพยาบาลระนอง โรงพยาบาลชุมพรเขตอุดมศักดิ์ โรงพยาบาลสตูล โรงพยาบาลพัทลุง โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ โรงพยาบาลเบตง

2.3.2 เลือกโรงพยาบาลตัวแทนที่ผ่านการรับรองคุณภาพมาทั้ง 3 แห่ง แต่ได้รับการปฏิเสธเนื่องจากมีความไม่พร้อม 2 แห่ง จึงเลือกเฉพาะจง โรงพยาบาล ก และเพื่อให้จำนวน

โรงพยาบาลที่เลือกเท่ากันจึงสุ่มเลือกโรงพยาบาลที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพมา 1 แห่ง ได้โรงพยาบาล ข

2.3.3 จากจำนวนตัวอย่างที่ได้ 180 ราย กำหนดให้มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากโรงพยาบาลแต่ละแห่ง โดยใช้สัดส่วนเท่ากัน คือ 90 ราย/แห่ง โดยกำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.3.3.1 เป็นผู้ป่วยที่อยู่รักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรมตั้งแต่ 2 วันขึ้นไปและมาใช้บริการในโรงพยาบาล ช่วงระหว่างเดือน กรกฎาคม 2547 ถึงเดือน กันยายน 2547 และเดือนกุมภาพันธ์ 2548

2.3.3.2 มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง

2.3.3.3 มีความยินยอมในการตอบแบบสอบถาม เข้าใจคำถามและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ ความเพียงพอของรายได้ สถานะบทบาท ความรุนแรงของการเจ็บป่วย ระยะเวลาที่เข้ารับบริการครั้งนี้ รวมทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการของพยาบาล ในโรงพยาบาลทั่วไปเขตภาคใต้ที่ผ่านการรับรองคุณภาพกับโรงพยาบาลที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพตามกรอบแนวคิดของ WHO (2001) มีจำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น 8 ด้านคือ ด้านการเคารพในศักดิ์ศรี ด้านความเป็นเอกสิทธิ์ ด้านการเก็บข้อมูลเป็นความลับ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการสนับสนุนทางสังคม 6) ด้านสิทธิการเลือก ด้านการสื่อสาร ด้านการดูแลเอาใจใส่

ข้อคำถามทั้ง 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับเรียงจากมากไปหาน้อย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

4	หมายถึง พฤติกรรมบริการของพยาบาลดีมาก
3	หมายถึง พฤติกรรมบริการของพยาบาลดี
2	หมายถึง พฤติกรรมบริการของพยาบาลปานกลาง
1	หมายถึง พฤติกรรมบริการของพยาบาลควรปรับปรุง

0 หมายถึง ไม่เกิดเหตุการณ์

โดยแปลผลคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการของพยาบาลที่ได้ตามเกณฑ์ดังนี้(Best, 1970 อ้างตาม สมหมาย, 2547)

คะแนน 1 - 2.0 แสดงถึง พฤติกรรมบริการของพยาบาลอยู่ในระดับ ไม่ดีต้องปรับปรุง

คะแนน 2.01 - 3.0 แสดงถึง พฤติกรรมบริการของพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 3.01 - 4.0 แสดงถึง พฤติกรรมบริการของพยาบาลอยู่ในระดับดี

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การทดสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพหรือการรับรองคุณภาพ 1 ท่าน อาจารย์ทางการบริหารพยาบาล 1 ท่าน และ หัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล 1 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การทดสอบ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และ ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในหอผู้ป่วยอายุรกรรม และ ศัลยกรรมของโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพ 1 แห่ง และ โรงพยาบาลที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ 1 แห่ง ที่ไม่ซ้ำกับโรงพยาบาลที่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย/ แห่ง จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่นจากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)(Burns & Gloves, 2001) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด เท่ากับ 0.83 และ 0.91 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการ

ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลที่ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ฉบับ

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยติดต่อโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูล และนำหนังสือหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาล กลุ่มงานการพยาบาลและหอผู้ป่วยที่

เก็บรวบรวมข้อมูล บอกวัตถุประสงค์การทำวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ พร้อมขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2.2 ให้พยาบาลหัวหน้าเวรเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ จากนั้นผู้วิจัยติดต่อ พบกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายบุคคล เพื่อแนะนำตนเอง และ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยให้การพิทักษ์สิทธิก่อนให้ตอบแบบสอบถาม เมื่อได้รับอนุญาตจึงเริ่มให้ตอบแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และในการตอบแบบสอบถามใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 15 นาที ในกรณีที่มีปัญหาข้อคำถามที่ไม่ชัดเจน โดยผู้วิจัยจะอยู่บริเวณใกล้เคียง และบอกให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า หากกลุ่มตัวอย่างสงสัยหรือมีปัญหาสามารถซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมจากผู้วิจัยได้

2.4 หลังจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบ ความถูกต้อง และความครบถ้วนของข้อมูล ถ้าข้อมูลไม่ครบจะขอความร่วมมือให้ตอบเพิ่มเติมจนครบทุกข้อแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ออกไปวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

1. เสนอโครงการวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการพิจารณาแล้วให้คณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมในการวิจัย

2. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือ และต้องได้รับการยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมการวิจัย โดยผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ป่วยทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธ และสามารถยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ทันทีตามที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ และ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้จะถูกนำเสนอในทางวิชาการโดยปิดแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างเคร่งครัด สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีคนปฏิเสธหรือ ออกจากการเข้าร่วมวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Science / For Window) ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างของข้อมูลทั่วไปโดยการทดสอบ ไควสแควร์ (chi-square- test)

2. ข้อมูลคะแนนพฤติกรรมบริการของบุคลากรพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไปเขตภาคใต้ ที่ผ่านการรับรองคุณภาพและโรงพยาบาลที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพตามการรับรู้ของผู้ป่วย เป็นรายด้าน และ โดยรวม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมบริการของบุคลากรพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไปที่ผ่านการรับรองคุณภาพ และ โรงพยาบาลทั่วไปที่ยังไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ ตามการรับรู้ของผู้ป่วย โดยการทดสอบค่าที (independent t – test)
4. นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย